

XXIV OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ

zawody III etapu (finał krajowy), 11 IV 2026

Na rozwiązanie wszystkich zadań przeznaczone jest 180 minut.

Rozwiązanie każdego zadania należy napisać na osobnej kartce, podpisując ją imieniem i nazwiskiem drukowanymi literami oraz wyraźnie opatrując numerem zadania.

Zad. 1. Oto 17 wypowiedzi w języku wari* wraz z tłumaczeniami.

1. Xin qui' main macojam.
Mam wac 'inain pain quit.	Rzuciłeś papaję tutaj.
Pokroiłem ją (papaję) nożem.
2. Top non memem.
'Om ca cao' ton.	Zerwał owoc.
Nie zjadłem go (owocu).
3. 'Om ca querec quem Jimain.	Jimain cię nie zobaczył.
4. Wac napa' quit.	Nóż mnie zranił.
5. 'Om ca querec ton hwam.	Nie zobaczyłem ryby.
6. Mo mao nain Guajará te.	Ojciec pobiegł stąd do Guajary.
7. Pa' nem tarama'.	Mężczyzna cię zabił.
8. 'Om ca wac main macojam.	Nie pokroiłeś papai.
9. 'Om ca querec con tarama'.	Mężczyzna go nie zobaczył.
10. 'Oin' nain mapac te.	Ojciec zasadził kukurydzę.
11. Querec non me Xin Xoi.	Xin Xoi zobaczył ptaka.
12. Mam to' mon hwam pain pacun.	Uderzyłeś rybę kamieniem.
13. 'Om ca pa' mapa'.	Nie zabiłeś mnie.
14. 'Om ca mao qui' ca Xuruin'.	Xuruin' nie przyszedł tutaj.
15. Pi'am 'ina.	Zasnąłem.
16. 'Om ca cao' cain carawa.	Nie zjadł mięsa.
17. Mao mao ma.	Poszedłeś stąd.

1.1. (2 pkt) Jakie znaczenie inne niż podane wyżej ma zdanie 9?

1.2. (6 pkt) Rzeczowniki w wari można podzielić na trzy rodzaje, ale w zadaniu występują tylko dwa. Słowa oznaczające nóż i kukurydzę są rodzaju 1, a owoc i mężczyznę – rodzaju 2.

Podaj z uzasadnieniem na podstawie danych zadania, jakiego rodzaju jest rzeczownik oznaczający:

- a) rybę, b) papaję, c) ojca,

ewentualnie uzasadnij, dlaczego jest to niemożliwe.

1.3. (10 pkt) Przetłumacz na polski:

18. 'Om ca mo qui' ma.
19. Mam to' nem pain macojam.
20. 'Oin' non memem tarama'.
21. 'Om ca cao' main pacun.
22. Pi'am na.

1.4. (12 pkt) Przetłumacz poniższe zdania na wari.

23. Wyrzuciłeś rybę.
24. Ojciec nie zerwał kukurydzy.
25. Xin Xoi rzucił nóż.
26. Nie poszedłem do Pitop.
27. Zabił ptaka kamieniem.
28. Zobaczyłem cię.

* z wymierającej rodziny czapakuran, używany przez ok. 2000 ludzi w zachodniej Brazylii.

Ortografia wari wykazuje wpływy portugalskie. Dźwięk *k* zapisywany jest jako „qu” przed „i” i „e”, a poza tym jako „c”. Symbol ' oznacza zwarcie krtaniowe, a „x” wymawiane jest jak angielskie „ch” w słowie *church*.

Jimain, Xin Xoi i Xuruin' to popularne imiona męskie; Guajará i Pitop to nazwy miejscowe.

Zad. 2. W kolumnie po lewej dwanaście wyrażń, a po prawej – podane w przypadkowej kolejności po dwa maltańskie* odpowiedniki każdego. Znaczenia nazw niektórych kolorów podane są w przybliżeniu.

1. te czerwone obrętki	a. pniezel sómor skúr
2. brązowy kot	b. il-kfief krímzi
3. biała kulka u tej jasnoniebieskiej spódnicy	c. qáttus ísmar
4. ta biała serwetka	d. is-sarvétta ábig
5. ciemnobrązowe szczotki	e. il-pinzéll sáffran çár tas-sríevet krímzi
6. ta żółta kulka	f. qáttus kannélla
7. ten czerwony ząb	g. il-bállun l-ábjad tad-dublétt l-íkhal çár
8. białe jelenie u tego żółtego dzwonka	h. is-sarvétta l-bájda
9. te niebieskie koty	i. iç-çríev ábig tal-qanpiena sáffran
10. biały wiklinowy kosz	j. il-bállun sáffran
11. jasnożółta szczotka u tych czerwonych serwetek	k. pniezel kannélla skúr
12. niebieskie dzwonki	l. il-bállun l-ísfar
	m. il-qtátes blú
	n. is-sínna l-hámra
	o. qniepen blú
	p. iç-çríev il-bójod tal-qanpiena s-sáfra
	q. il-qtátes il-kóhol
	r. bixkílla ábig
	s. is-sínna krímzi
	t. il-kfief il-hómor
	u. il-bállun ábig tad-dublétt çelésti
	v. il-pinzéll l-ísfar çár tas-sríevet il-hómor
	w. qniepen kóhol
	x. bixkílla bájda

2.1. (11+6 pkt) Do każdego z wyrażeń 1–12 dopasuj dwa jego tłumaczenia na maltański (zapisz przypisania jako liczbę i dwie litery) i podaj formy liczby mnogiej rzeczowników maltańskich (i)–(vi) podanych w kolumnie obok.

- i) sérp (wąż)
- ii) ġakkétta (kurtka)
- iii) furkétta (widelec)
- iv) ġurdien (mysz)
- v) bélt (miasto)
- vi) ćárruta (szmata)

2.2. (6 pkt) Przetłumacz na polski:

13. il-bxíekel il-bójod

14. il-furkétta sáffran skúr

15. is-sníen is-sómor tać-ćérv ćelésti

2.3. (7 pkt) Zapisz poniższe wyrażenia po maltańsku na wszystkie możliwe sposoby. Jeśli dane zadania nie pozwalają na ustalenie pewnych form, podaj ich możliwe postacie.

16. te żółte spódnice

17. białe myszy tego jasnoczerwonego węża

18. te niebieskie kulki

19. brązowy widelec

20. brązowe szmaty z tego białego miasta

2.4. (7 pkt) Opisz, jak odmieniają się maltańskie przymiotniki oznaczające kolory.

* używany przez ok. 500.000 mieszkańców Republiki Malty język z grupy semickiej, jedyny z tej grupy zapisywany alfabetem łacińskim. Zaczął rozwijać się z języka arabskiego ok. 1000 lat temu i wykazuje silne wpływy romańskie.

Literę „ż” czyta się jak polskie z, a „z” jak polskie c lub czasem dz, „ć” jest jak angielskie „ch” w słowie *church*, „ġ” to jego dźwięczny odpowiednik, „x” brzmi jak angielskie „sh” np. w słowie *ship*, „ħ” i „q” to specyficzne spółgłoski (gardłowa i krtaniowa).

Zad. 3. Oto 21 wyrażen języka niue* oraz ich tłumaczenia na polski podane w przypadkowej kolejności.

1) aloalo fale	a) centrum rękodzieła
2) aloalo gutu	b) dwadzieścia
3) aloalo lima	c) dziewczyna
4) fale gahua lima	d) kościół
5) fale tapu	e) krwotok
6) faletote	f) maluch (o dziecku)
7) gutu ana	g) taki, który kogoś zamordował
8) gutuua	h) dwulicowy (nieuczery)
9) gutuvave	i) pięćdziesiąt
10) halatoto	j) plotkarz
11) halavai	k) podniebienie
12) lima toto	l) rynna
13) limahogofulu	m) spieszyć się
14) pāpā	n) spływać lub ciec
15) pātoto	o) spód dłoni
16) tafetafe	p) sufit
17) tama fifine	q) tętnica lub żyła
18) tama tote	r) toaleta (pomieszczenie lub budynek)
19) uahogofulu	s) wejście do jaskini
20) vaitafe	t) wodospad
21) vavevave	u) wybuchać

3.1. (10 pkt) Dopasuj tłumaczenia do powyższych wyrażen niue.

3.2. (11 pkt) Przetłumacz na polski:

- v) lima (podaj oba znaczenia)
- w) gutuvai
- x) hala

3.3. (12 pkt) Przetłumacz na niue:

- 22. odpowiadać komuś (np. na pytanie)
- 23. pomóc komuś
- 24. usta

* z grupy polinezyjskiej języków austronezyjskich, używany przez kilka tys. osób w Nowej Zelandii i na niektórych wyspach Oceanii.